

Ετήσια Έκθεση Εσωτερικής Αξιολόγησης

ΠΜΣ «Σπουδές στην Κλασική, Βυζαντινή και Νεοελληνική Γραμματεία»

Τμήμα Φιλολογίας, Πανεπιστήμιο Πατρών

Ακαδημαϊκό έτος 2022-2023

Το Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών επανιδρύθηκε με την υπ' αριθμ. 1365/20836 απόφαση (ΦΕΚ 2951/20.7.2018, τ. Β') και ισχύει όπως εγκρίθηκε από τη Σύγκλητο του Πανεπιστημίου Πατρών (αρ. συνεδρ. 134/20.04.2018) και τη Συνέλευση του Τμήματος Φιλολογίας (αρ. συνεδρ. 318/21.3.2018). Διέπεται από τις διατάξεις του νόμου 4485/2017, του Εσωτερικού Κανονισμού Λειτουργίας του Πανεπιστημίου Πατρών για τις Μεταπτυχιακές Σπουδές, καθώς και του Εσωτερικού Κανονισμού του Τμήματος Φιλολογίας, ο οποίος είναι αναρτημένος στην ηλεκτρονική διεύθυνση:

<http://philology.upatras.gr/postgraduate/esoterikos-kanonismos-pms/>.

Το ΠΜΣ αποσκοπεί στην ανάπτυξη της έρευνας, βασικής και εφαρμοσμένης, στα αντίστοιχα πεδία ειδίκευσης που προσφέρει (Κλασικές Σπουδές, Βυζαντινή Φιλολογία, Νεοελληνική Φιλολογία), στην προαγωγή και προώθηση της διεπιστημονικής συζήτησης, στην ανάπτυξη και δημιουργική αξιοποίηση του ακαδημαϊκού δυναμικού του Τμήματος και στη διεύρυνση των ικανοτήτων των νέων επιστημόνων για βελτιστοποίηση της επαγγελματικής απόδοσής τους. Το ΠΜΣ αποσκοπεί, επίσης, στην ανάπτυξη επιστημονικού διαλόγου και συνεργασίας με αναγνωρισμένα ομοταγή Ιδρύματα, Κέντρα και Ινστιτούτα της Ελλάδας, χωρών-μελών της Ε.Ε. και άλλων χωρών του εξωτερικού.

Ο τρέχων διετής κύκλος του ΠΜΣ «Σπουδές στην Κλασική, Βυζαντινή και Νεοελληνική Γραμματεία» αφορά στη διετία 2022-2024.

Πρόσκληση για την υποβολή αιτήσεων στο ΠΜΣ δημοσιεύθηκε την 1^η Αυγούστου 2022.

Οι μεταπτυχιακοί/ές φοιτητές/τριες (στο εξής ΜΦ) έγιναν δεκτοί/ές ύστερα από εισαγωγικές εξετάσεις, οι οποίες πραγματοποιήθηκαν στις 12 Οκτωβρίου του 2022.

Στην Ειδίκευση Κλασικών Σπουδών υποβλήθηκαν 11 αιτήσεις. Στις εξετάσεις έλαβαν μέρος 10 υποψήφιοι/-ες εκ των οποίων έγιναν δεκτοί/-ές οι 9. Η Ειδίκευση Βυζαντινής Φιλολογίας έλαβε 2 αιτήσεις εκ των οποίων η μία μόνο πληρούσε τις προϋποθέσεις της προκήρυξης. Η υποψήφια που συμμετείχε στις

εξετάσεις έγινε δεκτή στο Πρόγραμμα. Στην Ειδίκευση Νεοελληνικής Φιλολογίας υποβλήθηκαν 9 αιτήσεις εκ των οποίων η μία δεν πληρούσε τις προϋποθέσεις της προκήρυξης. Μία εκ των υποψηφίων απέσυρε την αίτησή της. Από τους/τις 8 υποψηφίους/-ες που συμμετείχαν στις εξετάσεις έγιναν δεκτοί /ές οι 7. Μία εκ των επιτυχουσών υποψηφίων στη συνέχεια απέσυρε την αίτησή της.

Επομένως, το ΠΜΣ «Σπουδές στην Κλασική, Βυζαντινή και Νεοελληνική Γραμματεία» ξεκίνησε με συνολικό ανθρώπινο δυναμικό 16 ΜΦ. Ο συγκεκριμένος αριθμός κρίνεται ικανοποιητικός. Μεταπτυχιακά Προγράμματα με παρόμοιες θεματικές και αντίστοιχη εξειδίκευση στις κλασικές, τις βυζαντινές και τις νεοελληνικές σπουδές φιλοξενούνται από πολλά άλλα Τμήματα Φιλολογίας στη χώρα. Το γεγονός ότι το ΠΜΣ του Τμήματος Φιλολογίας Πατρών προσελκύει υψηλό αριθμό αιτήσεων αποδεικνύει την ανταγωνιστικότητα του προγράμματος, ενώ την ίδια στιγμή δημιουργεί ιδανικές συνθήκες για τη δημιουργία μιας πλουραλιστικής και δραστήριας κοινότητας ΜΦ.

(i)
ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΩΝ
ΑΚΑΔΗΜΑΪΚΟΣ ΠΛΟΥΡΑΛΙΣΜΟΣ
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΩΝ/ΟΥΣΩΝ

Τον Σεπτέμβριο του 2023 ολοκληρώθηκαν το Α' και Β' εξάμηνο σπουδών του ΠΜΣ. Στη διάρκεια του πρώτου έτους σπουδών διδάχτηκαν, εξετάστηκαν και ολοκληρώθηκαν επιτυχώς 12 συνολικά μαθήματα, από 10 διαφορετικούς/-ές διδάσκοντες/-ουσες. Το γεγονός ότι η διδασκαλία των μεταπτυχιακών μαθημάτων εμπλέκει συνολικά 10 μέλη ΔΕΠ—και αυτό μόνο κατά το πρώτο έτος σπουδών—εγγυάται από μόνο του την αυξημένη ποικιλία των ερμηνευτικών μεθόδων και προσεγγίσεων στις οποίες εκτίθενται οι ΜΦ κατά τη διάρκεια των σπουδών τους. Η συστηματική εκπαίδευσή τους μέσα σε ένα περιβάλλον ακαδημαϊκού πλουραλισμού διαφορετικών μεθοδολογικών προσεγγίσεων και μοντέλων ερμηνείας εξασφαλίζει, την ίδια στιγμή, την κατά το δυνατόν ωριμότερη επιλογή από μέρους τους του μέλους ΔΕΠ που θα επιβλέψει την τελική διπλωματική τους εργασία με κριτήριο τα επιστημονικά ενδιαφέροντά τους εντός της Ειδίκευσης την οποία επέλεξαν.

Συγκεκριμένα, τα μαθήματα που διδάχτηκαν στο ΠΜΣ κατά το προηγούμενο ακαδημαϊκό έτος έχουν ως εξής:

ΚΛΑΣΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ

1. Έπος, Λυρική Ποίηση και Δράμα Ι (Α' ΕΞΑΜ.) - Παπαχρυσόστομου Α.
2. Λατινική Φιλολογία Ι (Α' ΕΞΑΜ.) -Καζαντζίδης Γ.

3. Ερευνητικά Θέματα Κλασικής Φιλολογίας II (Β' ΕΞΑΜ.) - Γεωργιάδου Α.
4. Λατινική Φιλολογία II (Β' ΕΞΑΜ.) - Λίπκα Μ.

ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ

1. Κριτική και Θεωρία της Λογοτεχνίας. Σύγχρονες θεωρίες της λογοτεχνίας: Ανάγνωση - Πρόσληψη - Πολιτισμός (Α' ΕΞΑΜ.) - Γκότση Γ.
2. Μετάφραση: Ιστορία και Θεωρία (Α' ΕΞΑΜ.) -Αθήνη Σ.
3. Εκδοτική (Β' ΕΞΑΜ.) -Κωστίου Κ.
4. Ερευνητικά Ζητήματα Νεοελληνικής Φιλολογίας (Β' ΕΞΑΜ.) - Παπαθεοδώρου Ι.

ΒΥΖΑΝΤΙΝΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ

1. Κριτική και Θεωρία της Λογοτεχνίας. Σύγχρονες θεωρίες της λογοτεχνίας: Ανάγνωση - Πρόσληψη - Πολιτισμός (Α' ΕΞΑΜ.) - Γκότση Γ.
2. Ελληνική Παλαιογραφία, Εκδοτική και Κριτική Κειμένων Ι (Α' ΕΞΑΜ.)-Νούσια Φ.
3. Βυζαντινή Τέχνη Ρητορικής (Β' ΕΞΑΜ.) -Νούσια Φ.
4. Θεωρία και πράξη στη βυζαντινή ιστοριογραφία (Β' ΕΞΑΜ.) - Κιαπίδου Ε.-Σ.

Ο βαθμός επιτυχίας φοίτησης στο Πρόγραμμα στη διάρκεια του πρώτου έτους σπουδών κρίνεται ιδιαίτερα υψηλός, όπως τεκμηριώνεται από **την αξιολόγηση των μαθημάτων και των διδασκόντων/ουσών από τους/τις ΜΦ**. (Βλ. Πίνακα Ι) Συγκεκριμένα, σε κάθε ένα από τα μαθήματα που αξιολογήθηκαν ο μέσος όρος τελικής αξιολόγησης κινήθηκε μεταξύ 4 και 5.Την ίδια στιγμή, η εύρυθμη λειτουργία του Προγράμματος αποδεικνύεται και από το γεγονός ότι δεν υπήρξε καμία περίπτωση ΜΦ που να μην αντεπεξήλθε επιτυχώς στην παρακολούθηση και στην τελική επιτυχή εξέταση κάποιου εκ των μαθημάτων.

(ii) ΕΞΩΣΤΡΕΦΕΙΑ

Ο βασικός άξονας λειτουργίας του ΠΜΣ «Σπουδές στην Κλασική, Βυζαντινή και Νεοελληνική Γραμματεία» εστιάζει στην εκπαίδευση των ΜΦ με όρους σύγχρονους, εξωστρεφείς και ανταγωνιστικούς. Σε αυτό το πλαίσιο, εκτός από τη διδασκαλία των μαθημάτων, δίνεται ιδιαίτερα μεγάλη βαρύτητα στην οργάνωση δράσεων που φέρνουν τους/τις ΜΦ μας σε επαφή με ερευνητές και ακαδημαϊκούς από άλλα Πανεπιστήμια της Ελλάδας και του εξωτερικού. Κατά το προηγούμενο ακαδημαϊκό έτος διοργανώθηκε ένας μεγάλος αριθμός διαλέξεων

από διακεκριμένους επιστήμονες, ενώ σε κάποια από τα μαθήματα του ΠΜΣ φιλοξενήθηκαν προσκεκλημένοι/ες ομιλητές/τριες από άλλα ακαδημαϊκά ιδρύματα. Αναλυτικά:

Στα μαθήματα της Ειδίκευσης Κλασικής Φιλολογίας φιλοξενήθηκαν 4 ομιλητές από τα Πανεπιστήμια του Πρίνστον, του Κίελου, του Γκέντινγκεν και της Λευκωσίας.

Στα μαθήματα της Ειδίκευσης Βυζαντινής Φιλολογίας φιλοξενήθηκε 1 ομιλητής από το Πανεπιστήμιο της Βιέννης.

Στα μαθήματα της Νεοελληνικής Φιλολογίας φιλοξενήθηκαν 7 ομιλητές από το Πανεπιστήμιο της Πάτρας και το ΕΚΠΑ.

Στο πλαίσιο της εξωστρέφειας, σε πολλές από τις τριμελείς επιτροπές που συστήνονται για την τελική εξέταση των διπλωματικών εργασιών των ΜΦ προσκαλούνται να συμμετάσχουν συναδέλφοι από άλλα Πανεπιστήμια της χώρας. Κάτι τέτοιο αυξάνει το αποτύπωμα της ακαδημαϊκής δουλειάς των ΜΦ και πέραν του Τμήματος Φιλολογίας ενώ την ίδια στιγμή λειτουργεί ως βήμα επιστημονικού διαλόγου και πιθανών μελλοντικών συνεργασιών (π.χ. σε διδακτορικό επίπεδο) με συναδέλφους άλλων Πανεπιστημίων.

(iii)
ΦΟΙΤΗΤΟΚΕΝΤΡΙΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

Υστερα από πρόταση της Επιτροπής ΠΜΣ και με τη συνδρομή όλων των μελών της, όπως και των συναδέλφων Θ. Ιερωνυμάκη και Κ. Χρυσόγελου, δημιουργήθηκε ψηφιακό υλικό για την άρτια ενημέρωση των ΜΦ σε όλα τα θέματα που αφορούν τις σπουδές τους στο Τμήμα Φιλολογίας και την άριστη εξοικείωσή τους με τους διοικητικούς μηχανισμούς του Πανεπιστημίου Πατρών. Συγκεκριμένα, στην ιστοσελίδα του Τμήματος Φιλολογίας, οι ΜΦ μπορούν να έχουν άμεση, γρήγορη και αποτελεσματική πρόσβαση:

- i. Στον αναλυτικό Οδηγό Σπουδών του ΠΜΣ, στην ηλεκτρονική διεύθυνση:
<http://philology.upatras.gr/wp-content/uploads/%CE%9F%CE%94%CE%97%CE%93%CE%9F%CE%A3-%CE%A0%CE%9F%CE%A5%CE%94%CE%A9%CE%9D-2022-2024-%CE%A0%CE%9C%CE%A3.pdf>
- ii. Στον συντετμημένο και εύχρηστο Αλφαβητικό Ενημερωτικό Οδηγό (Α-Ω), στην ηλεκτρονική διεύθυνση:

<http://philology.upatras.gr/wp-content/uploads/%CE%91-%CE%A9-%CE%A0.%CE%9C.%CE%A3-%CE%A3%CE%A0%CE%9F%CE%A5%CE%94%CE%95%CE%A3-1.pdf>

Επιπλέον, στο πλαίσιο της φοιτητοκεντρικής στόχευσης του προγράμματος εγκρίθηκε, ύστερα από πρόταση της Συντονιστικής Επιτροπής του ΠΜΣ (στο εξής ΣΕ), από τη Συνέλευση του Τμήματος(αρ. 389/10.07.2023) ο «Κανονισμός του Θεσμού του Συμβούλου Καθηγητή Σπουδών» στον οποίο προσδιορίζεται η λειτουργία του. Βάσει αυτού, ορίζεται ένα μέλος ΔΕΠ ως Σύμβουλος Καθηγητής για κάθε ΜΦ από τη Συνέλευση του Τμήματος, μετά από πρόταση της ΣΕ. Η ΣΕ και ο Σύμβουλος Καθηγητής έχουν την ευθύνη της παρακολούθησης και του ελέγχου της πορείας των σπουδών των ΜΦ.

(iv) ΜΕΛΛΟΝΤΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ

Αναγνωρίζοντας τις ολοένα και αυξανόμενες απαιτήσεις για ένα μεταπτυχιακό πρόγραμμα σύγχρονο και ανταγωνιστικό, τόσο στο επίπεδο της ακαδημαϊκής εκπαίδευσης των ΜΦ ως μελλοντικών ερευνητών/τριών, όσο και σε αυτό της απόκτησης από μέρους τους δεξιοτήτων που θα τους βοηθήσουν στην επαγγελματική τους αποκατάσταση, η ΣΕ του ΠΜΣ «Σπουδές στην Κλασική, Βυζαντινή και Νεοελληνική Γραμματεία» θέτει κάθε χρόνο μία σειρά από στόχους για τη βελτίωση του ΠΜΣ. Στους τελευταίους, και σε ό,τι αφορά τον τρέχοντα διετή κύκλο σπουδών, συγκαταλέγονται:

- Η διοργάνωση συνεδρίων ΜΦ στο τέλος του διετούς κύκλου σπουδών. Το ΠΜΣ έχει ήδη δημιουργήσει μια αξιόλογη παράδοση διοργάνωσης τέτοιων συνεδρίων στα οποία συμμετάσχουν ΜΦ αλλά και διδακτορικοί/ές φοιτητές/τριες από το Τμήμα Φιλολογίας και από άλλα Πανεπιστήμια της Ελλάδας και του εξωτερικού. Πρόκειται για μία επιστημονική δράση με πολλαπλά θετικά αποτελέσματα, η οποία: α) φέρνει τους ΜΦ του Τμήματος σε επαφή με νέους/-ες συναδέλφους/-ισσες, β) προάγει σημαντικά τον ακαδημαϊκό διάλογο μεταξύ των νέων ερευνητών/-τριών, γ) αυξάνει τον βαθμό επιστημονικής αυτάρκειας και δ) ενισχύει την αυτοπεποίθησή τους.(<http://philology.upatras.gr/events/3o-synedrio-metapychiakon-foititon-klasikis-filologias> /<https://alumni.upatras.gr/2i-epistimoniki-synantisi-metapychiakon-foititon-kai-yropsifion-didaktoron-neoellinikis-filologias-erevnitikes-diadromes-2022>).
- Η ενημέρωση των ΜΦ για συνέδρια που διοργανώνονται εντός και εκτός Ελλάδας και η ισχυρή παρότρυνση να λαμβάνουν οι ΜΦ μέρος με στόχο τη

διάχυση της έρευνάς τους και το μέγιστο δυνατό αποτύπωμα του ακαδημαϊκού τους έργου στο πλαίσιο του Τμήματος Φιλολογίας.

- Η αύξηση του ποσοστού τελειόφοιτων ΜΦ που μπορούν να συνεχίζουν με διδακτορικές σπουδές στην Ελλάδα και στο εξωτερικό.
- Η μεγαλύτερη κινητοποίηση των ΜΦ στο πλαίσιο του προγράμματος ERASMUS, με ιδιαίτερη έμφαση στη δυνατότητα εκπόνησης μέρους της έρευνας για τη διπλωματική τους εργασία σε ακαδημαϊκά ιδρύματα του εξωτερικού.

Οι παραπάνω στόχοι επικεντρώνονται στην ακαδημαϊκή εξέλιξη των ΜΦ, με γνώμονα όμως πάντοτε τις ανάγκες και τις αντοχές του/της κάθε ΜΦ ξεχωριστά. Σε ένα ολοένα και πιο ανταγωνιστικό και πιεστικό επαγγελματικό περιβάλλον, η Σ.Ε. θεωρεί πως τα ακαδημαϊκά εφόδια που παρέχονται από το Πρόγραμμα θα πρέπει πάντοτε να περιστρέφονται και να έχουν ως σημείο αναφοράς τους τη γενικότερη φροντίδα και ευημερία των φοιτητών και φοιτητριών μας.

(v) ΕΙΔΙΚΕΣ ΕΚΔΗΛΩΣΕΙΣ

Για τις 18 Οκτωβρίου 2023 έχει προγραμματιστεί τελετή υποδοχής των 2τών φοιτητών/τριών του ΠΜΣ. Στο πλαίσιο της συγκεκριμένης εκδήλωσης οι ΜΦ θα έχουν την ευκαιρία να συναντήσουν τόσο τα μέλη της Σ.Ε. του ΠΜΣ όσο και τους διδάσκοντές τους κατά τη νέα ακαδημαϊκή χρονιά, να συνομιλήσουν μαζί τους και να ανταλλάξουν απόψεις για την έως τώρα λειτουργία του Προγράμματος.

ΠΙΝΑΚΑΣ 1

	Το Μάθημα	Η αξιολόγηση σας με γραπτές / προφορικές εργασίες	Εργαστήριο	Ο/Η Διδάσκων/ουσα	Μεταπτυχιακός/ή Φοιτητής/τρια
Έπος, Λυρική Ποίηση και Δράμα I (Α. Παπαχρυσόστομος)	4.37	4.83	4.63	4.9	4.26
Λατινική Φιλολογία I (Γ. Καζαντζίδης)	4.35	4.46	4.5	4.51	4.33
Θεωρία της Λογοτεχνίας (Γ. Γκότση)	3.86	4.31	4.14	4.29	4.17

Μετάφραση: Ιστορία και θεωρία (Σ. Αθήνη)	4.34	4.5	4.3	4.85	4.33
Παλαιογραφία, Εκδοτική & Κριτική Κειμένων Ι (Φ. Νούσια)	4.43	5	5	5	4.8
Ζητήματα Νεοελληνικής Φιλολογίας (Γ. Παπαθεοδώρου)	3.96	4.11	4.43	4.71	4.33
Εκδοτική κειμένων (Α. Κωστίου)	4.5	4.79	4.71	5	4.44
Λόγια Βυζαντινή Γραμματεία ΙΙ (Ε.- Σ. Κιαπίδου)	4.57	5	5	5	4.8
Βυζαντινή Τέχνη Ρητορικής (Φ. Νούσια)	4.57	5	5	5	4.8